GENERALINIO ADVOKATO
MELCHIOR WATHELET IŠVADA,
pateikta 2018 m. balandžio 12 d.[1]

Byla C-99/17 P

Infineon Technologies AG
prieš

Europos Komisiją

„Apeliacinis skundas – Karteliai – Europos kortelių lustų rinka – Dvišalių ryšių tinklas siekiant derinti atsakymus mažesnių kainų norintiems klientams – Įrodymų tikrumo ginčijimas – Teisminės kontrolės apimtis – Neribota jurisdikcija“

1. Šiuo apeliaciniu skundu *Infineon Technologies AG* (toliau – apeliantė) prašo panaikinti 2016 m. gruodžio 15 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Infineon Technologies / Komisija* (T-758/14, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:737, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo jis atmetė apeliantės ieškinį, pareikštą prašant visų pirma panaikinti 2014 m. rugsėjo 3 d. Komisijos sprendimą C(2014) 6250 *final* dėl procedūros pagal SESV 101 straipsnį ir [Europos ekonominės erdvės (EEE)] susitarimo 53 straipsnį (byla AT.39574 – Kortelių lustai) (toliau – ginčijamas sprendimas), arba, nepatenkinus pirmojo reikalavimo, sumažinti apeliantei skirtos baudos dydį.

2. Teisingumo Teismo prašymu šioje išvadoje bus nagrinėjami du teisės klausimais, kuriuos iškėlė apeliantė, siekdama pagrįsti savo apeliacinį skundą. Šie klausimai susiję, pirma, su neribotos jurisdikcijos įgyvendinimo sąlygomis ir, antra, su įrodymų, kuriais rėmėsi Europos Komisija, tikrumo ginčijimu.

I. Teisinis pagrindas

A. Reglamentas Nr. 1/2003

3. Pagal 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [SESV 101 ir 102] straipsniuose, įgyvendinimo[2] 31 straipsnį „Teisingumo Teismas turi neribotą jurisdikciją peržiūrėti sprendimus, kuriais Komisija yra nustačiusi vienkartinę ar periodinę baudą. Jis gali panaikinti, sumažinti ar padidinti skirtą vienkartinę ar periodinę baudą“.

1 Originalo kalba: prancūzų.

2 OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205.

B. Baudų apskaičiavimo gairės

4. Pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalies a punktą skirtų baudų apskaičiavimo gairių[3] (toliau – baudų apskaičiavimo gairės) skyriuje „Bazinio [baudos] dydžio patikslinimas“ nustatyta:

„<…>

B. Švelninančios [atsakomybę lengvinančios] aplinkybės

29. Bazinis baudos dydis gali būti sumažintas, kai Komisija nustato, jog esama švelninančių [atsakomybę lengvinančių] aplinkybių, pavyzdžiui:

– <…>

– <…>

– kai susijusi įmonė pateikia įrodymų, kad jos dalyvavimas pažeidime buvo tikrai menkas, ir įrodo, kad per laikotarpį, per kurį buvo prisijungusi prie neteisėtų susitarimų, ji iš esmės tų susitarimų nevykdė, rinkoje veikdama pagal konkurencijos principus. Nebus laikoma švelninančia [atsakomybę lengvinančia] aplinkybe tai, kad įmonė dalyvavo pažeidime trumpiau negu kitos, kadangi į šią aplinkybę atsižvelgiama nustatant bazinį baudos dydį;

<…>“

II. Ginčo aplinkybės

5. Ginčo aplinkybės ir esminiai ginčijamo sprendimo elementai buvo išdėstyti skundžiamo sprendimo 1–40 punktuose. Toliau pateikta jų santrauka.

6. 2008 m. balandžio 22 d. *Renesas Technology Corp*. ir jos patronuojamosios bendrovės (toliau – *Renesas*) pranešė Komisijai apie kartelį kortelių lustų sektoriuje ir paprašė atleisti nuo baudų pagal Komisijos pranešimą dėl atleidimo nuo baudų ir baudų sumažinimo kartelių bylose[4] (toliau – pranešimas dėl bendradarbiavimo). Atlikusi patikrinimus, apie kuriuos iš anksto nepranešta, kelių šio sektoriaus bendrovių patalpose ir išsiuntusi šioms bendrovėms prašymus pateikti informacijos, 2011 m. kovo 28 d. Komisija pagal Reglamento Nr. 1/2003 11 straipsnio 6 dalį pradėjo procedūrą prieš *Koninklijke Philips NV* ir *Philips France* (toliau – *Philips*), *Renesas*, taip pat *Samsung Electronics CO., Ltd*, ir *Samsung Semiconductor Europe GmbH* (toliau kartu – *Samsung*).

7. 2011 m. balandžio mėn. Komisija su *Renesas*, *Samsung* ir *Philips* pradėjo susitarimo diskusijas, kaip tai suprantama pagal 2004 m. balandžio 7 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 773/2004 dėl bylų nagrinėjimo Komisijoje pagal [SESV 101 ir 102] straipsnius tvarkos[5] 10a straipsnį. Šios diskusijos buvo sustabdytos 2012 m. spalio mėn.

8. 2013 m. balandžio 18 d. Komisija išsiuntė pranešimą apie kaltinimus *Renesas*, *Hitachi*, *Mitsubishi Electric Corp*., *Samsung*, apeliantei ir *Philips*. 2013 m. lapkričio 20 d. įvyko posėdis.

3 OL C 210, 2006, p. 2.

4 OL C 298, 2006, p. 17.

5 OL L 123, 2004, p. 18; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 3 t., p. 81.

9. 2014 m. rugsėjo 3 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą. Šiame sprendime Komisija konstatavo, kad keturios įmonės, t. y. apeliantė, *Philips*, *Renesas* ir *Samsung*, dalyvavo darant vieną tęstinį SESV 101 straipsnio 1 dalies ir EEE susitarimo 53 straipsnio pažeidimą, kuris apėmė kortelių lustų sektorių EEE (toliau – nagrinėjamas pažeidimas). Šis pažeidimas, daromas nuo 2003 m. rugsėjo 24 d. iki 2005 m. rugsėjo 8 d., buvo susijęs su kortelių lustais, naudojamais mobiliųjų telefonų SIM kortelėse, banko kortelėse, asmens tapatybės kortelėse ir pasuose, mokamos televizijos kortelėse ir įvairiems kitiems tikslams skirtose kortelėse.

10. Tuo metu, kai buvo daromas nagrinėjamas pažeidimas, kortelių lustų rinkai, kurią sudarė du segmentai – lustai SIM kortelėms (daugiausiai naudojami mobiliesiems telefonams) ir lustai ne SIM kortelėms (naudojami bankų, saugumo ir tapatybės nustatymo srityse), buvo būdingas nuolatinis kainų kritimas, spaudimas dėl kainų, kurį lustinių kortelių gamintojams darė jų pagrindiniai klientai, pasiūlos ir paklausos neatitikimas dėl padidėjusios paklausos ir dėl nuolatinių ir greitų technologinių pokyčių, taip pat derybų sudarant sutartis su klientais sistemos ypatumai.

11. Nagrinėjamas pažeidimas buvo įgyvendinamas remiantis įmonių, kurioms skirtas ginčijamas sprendimas, dvišalių ryšių, palaikomų susitinkant arba telefonu, tinklu – 2003 ir 2004 m. tai buvo daroma kiekvieną savaitę. Komisijos teigimu, darant pažeidimą dalyvavusios įmonės derino savo kainų politiką kortelių lustų sektoriuje, palaikydamos ryšius dėl kainų nustatymo, visų pirma dėl pagrindiniams klientams siūlomų specialių kainų, minimalių kainų ir rekomendacinio pobūdžio kainų, pasidalydavo nuomone dėl kainų pokyčių kitą pusmetį ir ketinimais dėl kainų nustatymo, taip pat dėl gamybos pajėgumų ir jų panaudojimo, būsimo elgesio rinkoje ir derybų dėl sutarčių su bendrais klientais. Slaptų ryšių, kurių sąrašas pateiktas ginčijamo sprendimo lentelėje Nr. 4, tvarkaraštis atitiko ekonominius ciklus. Atsižvelgdama į jų tikslą ir tai, kada jie buvo palaikomi, Komisija nustatė sąsajas tarp šių dvišalių ryšių. Be to, palaikydamos šiuos ryšius įmonės kartais atvirai paminėdavo kitus dvišalius ryšius su nagrinėjamo pažeidimo dalyvėmis ir pateikdavo surinktą informaciją konkurentėms.

12. Komisija nagrinėjamą pažeidimą pripažino vienu tęstiniu pažeidimu. Iš esmės slapti ryšiai buvo susiję ir vienas kitą papildė. Jų sąveika leido įgyvendinti antikonkurencinių veiksmų visumą vykdant bendrą planą, kuriuo buvo siekiama vieno tikslo.

13. Komisijos teigimu, *Samsung*, *Renesas* ir *Philips* žinojo apie pažeidimo visumą. Kita vertus, apeliantė buvo pripažinta atsakinga už šį pažeidimą tik tiek, kiek ji slapta derino veiksmus su *Samsung* ir *Renesas*, nes nėra įrodymų, kad ji taip pat turėjo ryšių su *Philips* arba subjektyviai manė, jog yra nagrinėjamo pažeidimo visumos dalyvė.

14. Galiausiai Komisija nusprendė, kad atitinkamų įmonių veiksmais buvo siekiama apriboti konkurenciją Sąjungoje ir jie turėjo pastebimos įtakos prekybai tarp valstybių narių ir EEE susitarimo šalių.

15. Apskaičiuodama baudas, skirtas pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalį ir baudų apskaičiavimo gaires, Komisija pažymėjo, kad nagrinėjamas pažeidimas buvo padarytas tyčia. Baziniam baudos dydžiui apskaičiuoti ji naudojo metinės pardavimų vertės rodiklį, grindžiamą realia su pažeidimu susijusių prekių pardavimų verte tais mėnesiais, kai įmonės aktyviai dalyvavo darant nagrinėjamą pažeidimą. Komisija pritaikė 16 % koeficientą dėl nagrinėjamo pažeidimo sunkumo. Ji atsižvelgė į tai, kad dalyvavimo darant pažeidimą trukmė *Philips* atveju buvo 11 mėnesių ir 17 dienų, apeliantės – 18 mėnesių ir 7 dienos, *Renesas* – 23 mėnesiai ir 2 dienos, o *Samsung* – 23 mėnesiai ir 15 dienų. Komisija pritaikė 16 % pardavimų vertės koeficientą papildomam baudos dydžiui nustatyti.

16. Atsižvelgdama į atsakomybę lengvinančias aplinkybes, Komisija 20 % sumažino apeliantei skirtos baudos dydį, nes ši buvo atsakinga už nagrinėjamą pažeidimą tiek, kiek dalyvavo sudarant slaptus susitarimus su *Samsung* ir *Renesas*, bet ne su *Philips*. Pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo ji atleido *Renesas* nuo baudos ir 30 % sumažino *Samsung* skirtos baudos dydį.

17. Ginčijamo sprendimo 1 straipsnyje Komisija konstatavo, kad toliau nurodytos įmonės dalyvavo darant vieną tęstinį SESV 101 straipsnio 1 dalies ir EEE susitarimo 53 straipsnio pažeidimą, kuris apėmė kortelių lustų sektorių EEE:

– apeliantė – nuo 2003 m. rugsėjo 24 d. iki 2005 m. kovo 31 d. „dėl veiklos koordinavimo su įmonėmis *Samsung* ir *Renesas*“ (1 straipsnio a punktas),

– *Philips* – nuo 2003 m. rugsėjo 26 d. iki 2004 m. rugsėjo 9 d. (1 straipsnio b punktas),

– *Renesas* – nuo 2003 m. spalio 7 d. iki 2005 m. rugsėjo 8 d. (1 straipsnio c punktas) ir

– *Samsung* – nuo 2003 m. rugsėjo 24 d. iki 2005 m. rugsėjo 8 d. (1 straipsnio d punktas).

18. Ginčijamo sprendimo 2 straipsnyje Komisija skyrė tokio dydžio baudas: apeliantei – 82 784 000 EUR (2 straipsnio a punktas), *Philips* – 20 148 000 EUR (2 straipsnio b punktas), *Renesas* – 0 EUR (2 straipsnio c punktas) ir *Samsung* – 35 116 000 EUR (2 straipsnio d punktas).

III. Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

19. 2014 m. lapkričio 13 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo apeliantės ieškinį (toliau – ieškinys dėl panaikinimo), juo visų pirma buvo prašoma panaikinti ginčijamą sprendimą arba, nepatenkinus pirmojo reikalavimo, sumažinti apeliantei skirtos baudos dydį.

20. Ieškiniui pagrįsti apeliantė nurodė šešis ieškinio pagrindus. Skundžiamu sprendimu Bendrasis Teismas atmetė šiuos pagrindus ir atitinkamai – visą apeliantės ieškinį.

21. Dviem pirmaisiais Bendrajame Teisme nurodytais ieškinio pagrindais, kurie buvo susiję su apeliantės teisės į gynybą ir gero administravimo principo laikymusi, apeliantė visų pirma ginčijo tai, kaip per procedūrą buvo vertinamas 2012 m. *Samsung* pateiktas įrodymas, t. y. 2003 m. lapkričio 3 d. šios bendrovės vidaus elektroninis laiškas, kurio tikrumą apeliantė taip pat ginčijo.

22. Šiomis aplinkybėmis nagrinėdamas antrąjį kaltinimą, kuriuo buvo paremtas pirmasis ieškinio pagrindas, skundžiamo sprendimo 76–80 punktuose Bendrasis Teismas iš esmės konstatavo, kad vykstant administracinei procedūrai Komisija turėjo pateikti apeliantei savo „mokslinį įvertinimą“ dėl šio elektroninio laiško tikrumo. Iš tiesų šis įvertinimas laikytinas kaltės įrodymu, nes juo remdamasi Komisija padarė išvadą, kad minėtas elektroninis laiškas buvo patikimas apeliantės dalyvavimo darant nagrinėjamą pažeidimą įrodymas. Vis dėlto šio sprendimo 85 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, kad šio įvertinimo nepateikimas apeliantei neturėjo įtakos išvadai, kurią Komisija padarė ginčijamame sprendime, todėl skundžiamo sprendimo 86 punkte jis atmetė apeliantės pateiktą kaltinimą.

23. Kadangi apeliantė ginčijo *Samsung* darbuotojo pareiškimo įrodomąją galią tuo pagrindu, kad melagingas pareiškimas nėra baudžiamasis nusikaltimas Korėjos Respublikoje ir kad žlugus susitarimui *Samsung* buvo ypač suinteresuota „pagražinti faktus“, skundžiamo sprendimo 93 punkte Bendrasis Teismas iš esmės nusprendė, kad *Samsung*, kuri buvo pateikusi prašymą pagal pranešimą dėl bendradarbiavimo, klaidingo pareiškimo atveju rizikavo prarasti šio bendradarbiavimo teikiamus privalumus.

24. Bendrasis Teismas taip pat atmetė apeliantės argumentą, pateiktą antrajam ieškinio pagrindui paremti, susijusį su tuo, kad Komisija turėjo prašyti nepriklausomos ekspertizės dėl 2003 m. lapkričio 3 d. laiško elektroninės versijos, nes nebuvo tinkamo jo tikrumo įrodymo. Skundžiamo sprendimo 118 punkte Bendrasis Teismas pagrindė savo atsakymą į šį argumentą tuo, kad Komisija turi tam tikrą diskreciją spręsti dėl taikytinų papildomų priemonių ir kad nagrinėjamu atveju apeliantė neįrodė, jog buvo būtina prašyti tokios ekspertizės, atsižvelgiant į jai pateiktas ekspertų išvadas ir jos pačios mokslinį įvertinimą.

25. Nagrinėdamas trečiąjį ieškinio pagrindą, kuriame buvo remiamasi SESV 101 straipsnio 1 dalies pažeidimu ir kurį sudarė keturios dalys, Bendrasis Teismas, be kita ko, išnagrinėjo apeliantės teiginius, susijusius su *Samsung* pateiktų įrodymų nepatikimumu ir apeliantės padaryto pažeidimo buvimo įrodymu.

26. Šiuo klausimu skundžiamo sprendimo 143–158 punktuose Bendrasis Teismas išnagrinėjo apeliantės argumentus, kuriais trečiajam ieškinio pagrindui paremti nurodytoje antroje dalyje buvo ginčijamas *Samsung* pateiktų įrodymų patikimumas.

27. Pirma, skundžiamo sprendimo 143 ir 144 punktuose Bendrasis Teismas atmetė šiuos argumentus kaip nepagrįstus, remdamasis tuo, kad net jei reikėtų laikyti *Samsung* nepatikima liudytoja ir atmesti visus jos pateiktus pareiškimus ir dokumentinius įrodymus, tai nepaneigia Komisijos vertinimo, grindžiamo *Renesas* pateiktais pareiškimais ir dokumentiniais įrodymais, iš kurių matyti, jog apeliantė turėjo antikonkurencinių ryšių su pastarąja įmone, kaip antai 2005 m. kovo 31 d. Dėl šio klausimo nagrinėjimo Bendrasis Teismas nurodė savo sprendimo 193–201 punktus, o minėto sprendimo 197–206 punktuose išnagrinėjo ir atmetė apeliantės argumentus, kuriais buvo ginčijamas šis susitikimas.

28. Antra, „išsamumo sumetimais“ skundžiamo sprendimo 145–157 punktuose Bendrasis Teismas išnagrinėjo ir atmetė apeliantės kaltinimus, kuriais siekta užginčyti *Samsung* kaip liudytojos patikimumą ir šios įmonės pateiktų pareiškimų ir įrodymų patikimumą.

29. Šiomis aplinkybėmis, pirma, Bendrasis Teismas, be kita ko, pažymėjo, jog apeliantė neginčijo Komisijos vertinimo, kad *Samsung* pateiktus pareiškimus ir įrodymus patvirtino kitos kartelio dalyvės, visų pirma *Renesas* ir NXP [6], todėl visi argumentai, kuriais siekta diskredituoti *Samsung* kaip patikimą liudytoją, turi būti atmesti kaip nereikšmingi (skundžiamo sprendimo 146–149 punktai). Antra, Bendrasis Teismas atsakė į apeliantės kaltinimus dėl įrodymų, kuriais pasirėmė Komisija 2003 m. lapkričio 3 ir 7 d. susirašinėjimui įrodyti, patikimumo (skundžiamo sprendimo 152–157 punktai).

30. Skundžiamo sprendimo 159–208 punktuose Bendrasis Teismas išnagrinėjo šiam ieškinio pagrindui paremti nurodytą trečią dalį, susijusią su SESV 101 straipsnio pažeidimo buvimo įrodymu. Apeliantė teigė, kad nė vienu iš vienuolikos jos ryšių su konkurentais atvejų ši nuostata nebuvo pažeista. Šiuo klausimu skundžiamo sprendimo 160 punkte Bendrasis Teismas patikslino, jog „[apeliantė] neginčij[o] Komisijos vertinimo, kad kainos iš esmės buvo nustatomos metams, tai matyti ir iš pasitarimų, kuriuose dalyvavo [apeliantė]. Tokiomis aplinkybėmis siekiant nuspręsti, ar buvo SESV 101 straipsnio pažeidimas, dėl 2003–2005 m. pakanka išnagrinėti, ar [apeliantė] kiekvienais iš šių trejų metų dalyvavo viename arba atitinkamu atveju – dviejuose iš antikonkurencinių pasitarimų su *Samsung* arba *Renesas*“.

31. Tokiomis aplinkybėmis Bendrasis Teismas nusprendė išnagrinėti iš pradžių penkis apeliantės ryšių su *Samsung* arba *Renesas* atvejus, t. y. 2003 m. rugsėjo 24 d. (pirmasis atvejis), 2003 m. lapkričio 3 d. (antrasis atvejis), 2004 m. kovo 18 d. (šeštasis atvejis), 2004 m. birželio 1–8 d. (septintasis atvejis) ir 2005 m. kovo 31 d. (vienuoliktasis atvejis), iš kurių pirmasis ir paskutinysis, Komisijos teigimu, žymi atitinkamai apeliantės dalyvavimo darant nagrinėjamą pažeidimą pradžią ir pabaigą.

6 Iš ginčijamo sprendimo matyti, kad NXP perėmė *Philips* veiklą iškart po įkūrimo 2006 m. rugsėjo 29 d. Komisija nusprendė, kad NXP nedalyvavo darant nagrinėjamą pažeidimą.

32. Bendrojo Teismo teigimu, tik tuomet, jei remiantis šiais penkiais ryšių atvejais nepavyktų įrodyti nagrinėjamo pažeidimo buvimo, reikėtų išnagrinėti, ar kiti ryšiai, kaip antai 2003 m. lapkričio 17 d., dėl kurių apeliantė teigė, kad jie nebuvo neteisėti, leidžia įrodyti šio pažeidimo buvimą.

33. Paskui Bendrasis Teismas išnagrinėjo ir atmetė visus apeliantės argumentus dėl šių penkių ryšių atvejų.

34. Konkrečiai dėl 2003 m. rugsėjo 24 d. apeliantės ir *Samsung* susitikimo, kuris buvo nagrinėtas skundžiamo sprendimo 161–176 punktuose, pirma, Bendrasis Teismas savo sprendimo 164–166 punktuose nusprendė, kad keitimasis nagrinėjama informacija dėl kainų, esamų ir būsimų gamybos pajėgumų ir numatomų technologinių pokyčių, ypač rinkoje, kurioje pasiūla ir paklausa yra koncentruotos, galėjo tiesiogiai paveikti konkurentų verslo strategiją. Šio sprendimo 168 punkte Bendrasis Teismas pažymėjo, kad nė vienas apeliantės argumentas neleidžia paneigti konstatavimo, jog bent jau apeliantė ir *Samsung* pasikeitė kainų prognozėmis kitiems metams.

35. Antra, minėto sprendimo 173–175 punktuose Bendrasis Teismas pripažino, kad šis keitimasis informacija – jo teigimu, jautria – yra pažeidimas dėl tikslo, atsižvelgiant į atitinkamos rinkos ekonominį ir teisinį kontekstą, kaip jis apibrėžtas ginčijamo sprendimo 59 konstatuojamojoje dalyje, ir apeliantė Bendrajame Teisme to apibrėžimo neginčijo.

36. Kalbėdamas konkrečiau apie pasitarimus dėl gamybos pajėgumų, to paties sprendimo 176 punkte Bendrasis Teismas pridūrė, kad, pirma, Komisija nurodė priežastis, dėl kurių mano, jog keitimasis informacija dėl gamybos pajėgumų galėjo apriboti konkurenciją atsižvelgiant į rinkos ypatumus, todėl ji neprivalėjo įrodyti antikonkurencinio poveikio rinkai, kad pripažintų nagrinėjamus veiksmus antikonkurenciniais. Antra, net jei vien keitimosi informacija dėl gamybos pajėgumų nepakaktų siekiant konstatuoti pažeidimą dėl tikslo, vis dėlto, Bendrojo Teismo teigimu, apeliantė neginčijo to, kad Komisija teisėtai konstatavo, jog keitimasis informacija dėl būsimų kainų yra pažeidimas dėl tikslo.

37. Dėl 2003 m. lapkričio 3 d. apeliantės ir *Samsung* susirašinėjimo, kuris buvo nagrinėtas skundžiamo sprendimo 177–185 punktuose, Bendrasis Teismas pažymėjo, pirma, jog apeliantė neįrodė, kad objektyvios priežastys, Komisijos nurodytos siekiant pagrįsti kelių tos pačios datos elektroninio laiško, kurio tikrumą apeliantė ginčija, versijų buvimą, buvo klaidingos. Kad ir kaip būtų, yra visuma iš kitų šaltinių gautų įrodymų, kad minėtame elektoriniame laiške nurodyti neteisėti pasitarimai vyko. Bendrasis Teismas išnagrinėjo 2003 m. spalio 7 d. *Renesas* darbuotojo elektroninį laišką ir 2003 m. lapkričio 7 d. *Samsung* darbuotojo elektroninį laišką (skundžiamo sprendimo 181–183 punktai).

38. Antra, atsakydamas į argumentus, kad 2003 m. lapkričio 3 d. susirašinėjimas nebuvo konkurencijos ribojimas dėl tikslo, Bendrasis Teismas nusprendė, jog pakanka konstatuoti, kad Komisija neprivalo dėl kiekvieno neteisėto pasitarimo įrodyti, kad jis reiškia tokį apribojimą, jei įrodo, jog nagrinėjami veiksmai, vertinami kaip visuma, yra konkurencijos ribojimas dėl tikslo (skundžiamo sprendimo 185 punktas).

39. Nagrinėdamas apeliantės ir *Samsung* ryšius 2004 m. birželio 1–8 d., skundžiamo sprendimo 192–196 punktuose Bendrasis Teismas atmetė apeliantės argumentus. Kaip ir ginčijamo sprendimo 216 konstatuojamoje dalyje, jis pasirėmė iš *Samsung* gautu dokumentu, kad konstatuotų, jog buvo keičiamasi jautria informacija.

40. Išnagrinėjęs nurodytus penkis ryšių atvejus Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 207 punkte padarė išvadą, „jog Komisija nesuklydo nusprendusi, kad [apeliantė] dalyvavo antikonkurenciniuose pasitarimuose su *Samsung* ir *Renesas* nuo 2003 m. rugsėjo 24 d. iki 2005 m. kovo 31 d.“

41. Atsakydamas į apeliantės trečiajam ieškinio pagrindui paremti nurodytą ketvirtą dalį, susijusią su tuo, kad atsižvelgiant į nedalomą nagrinėjamo pažeidimo pobūdį Bendrasis Teismas galėtų panaikinti tik visą ginčijamą sprendimą, pavyzdžiui, jei nuspręstų, kad 2003 m. lapkričio 3 ir 17 d. ryšiai nebuvo antikonkurenciniai, skundžiamo sprendimo 211 punkte Bendrasis Teismas nusprendė: „kaip buvo konstatuota [skundžiamo sprendimo] 160 punkte, [apeliantė] neginčijo, kad nagrinėjamoje rinkoje kainos iš esmės buvo nustatomos metams. Kadangi <…> buvo nustatyta, jog Komisija nepadarė jokios klaidos konstatuodama, kad 2003–2005 m. buvo penki atvejai, kai [apeliantė] palaikė neteisėtus ryšius, aplinkybė, kad Komisija galimai suklydo pripažindama, jog kiti jos nustatyti ryšiai, kaip antai 2003 m. lapkričio 17 d., iš tikrųjų nebuvo [konkurenciniai], nepakeistų konstatavimo, kad [apeliantė] dalyvavo darant vieną tęstinį pažeidimą per šių trejų metų laikotarpį. Todėl, priešingai, nei per posėdį teigė [apeliantė], net jei kitais nei nurodyti penki ryšių atvejais nebuvo pažeidžiamas SESV 101 straipsnis, vis dėlto Komisija pateikė pakankamai teisinių įrodymų dėl [apeliantės] dalyvavimo darant nagrinėjamą pažeidimą.“

42. Nagrinėdamas ketvirtąjį ieškinio pagrindą, kuris apeliantės nurodytas subsidiariai ir buvo susijęs su klaidingu sąvokos „vienas tęstinis pažeidimas“ taikymu, skundžiamo sprendimo 215 punkte Bendrasis Teismas pateikė ginčijamo sprendimo 285–315 konstatuojamųjų dalių santrauką. Taip pat šio sprendimo 216–223 punktuose jis priminė jurisprudenciją, susijusią su tokio pažeidimo buvimo konstatavimu ir įmonės dalyvavimu darant tokį pažeidimą.

43. Paskui, vadovaudamasis būtent šia jurisprudencija, Bendrasis Teismas išnagrinėjo penkis apeliantės pateiktus kaltinimus. Konkrečiai kalbant, pirma, skundžiamo sprendimo 226–232 punktuose Bendrasis Teismas atmetė kaltinimą dėl ginčijamame sprendime esančio prieštaravimo. Išanalizavęs šio sprendimo motyvus ir rezoliucinę dalį jis konstatavo, kad „nors savo sprendimo rezoliucinėje dalyje Komisija, neišskirdama keturių įmonių, kurioms skirtas sprendimas, padarė išvadą, kad visos dalyvavo darant nagrinėjamą pažeidimą, šio sprendimo motyvuose nedviprasmiškai nurodyta, jog Komisija manė, kad šios įmonės dalyvavo darant vieną tęstinį pažeidimą, tačiau, kitaip nei trys kitos nubaustosios įmonės, [apeliantė] negali būti pripažinta atsakinga už nagrinėjamo pažeidimo visumą“ (skundžiamo sprendimo 229 punktas). Vis dėlto, aiškindamas ginčijamo sprendimo rezoliucinę dalį atsižvelgiant į to sprendimo motyvus, savo sprendimo 231 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, „kad rezoliucinė dalis turi būti suprantama taip, jog [Komisija] nepripažino [apeliantės] atsakingos už nagrinėjamo pažeidimo visumą, kitaip nei kitų įmonių, kurioms skirtas [ginčijamas] sprendimas, o pripažino ją atsakinga už šį pažeidimą tiek, kiek ji palaikė neteisėtus ryšius su *Samsung* ir *Renesas*. Nors iš tiesų [ginčijamo] sprendimo rezoliucinės dalies formuluotė turi tam tikrų trūkumų <…>, vis dėlto minėto sprendimo rezoliucinė dalis neprieštarauja jo motyvams“.

44. Antra, savo sprendimo 236–240 punktuose Bendrasis Teismas taip pat atmetė kaltinimą, susijusį su vienodo požiūrio ir proporcingumo principų pažeidimu apskaičiuojant baudą. Šio sprendimo 239 punkte jis, be kita ko, atmetė prieštaravimą dėl 20 % baudos sumažinimo – kurį Komisija pritaikė apeliantei atsižvelgdama į atsakomybę lengvinančias aplinkybes dėl apeliantės riboto dalyvavimo darant nagrinėjamą pažeidimą – tuo pagrindu, kad „[apeliantė] nepateikė jokio konkretaus argumento, kuris leistų manyti, jog 20 % baudos dydžio sumažinimas šioje byloje buvo neproporcingas tai aplinkybei, kad ji tik iš dalies dalyvavo darant nagrinėjamą pažeidimą“.

45. Bendrasis Teismas taip pat nagrinėjo baudos apskaičiavimą vertindamas penktąjį ir šeštąjį ieškinio pagrindus, kuriuos buvo pateikusi apeliantė.

46. Skundžiamo sprendimo 255–259 punktuose nagrinėdamas penktąjį ieškinio pagrindą, susijusį su apskaičiuojant baudą padaryta klaida, nes apeliantė nedalyvavo palaikant ryšius, susijusius su ne SIM kortelių lustais, Bendrasis Teismas pažymėjo, pirma, kad apie šių lustų kainas buvo kalbama per 2003 m. rugsėjo 24 d. susitikimą su *Samsung* ir kad apeliantės argumentai neleidžia to užginčyti (skundžiamo sprendimo 255 ir 256 punktai). Antra, Bendrasis Teismas pridūrė, jog, „kad ir kaip būtų, <…> savo raštuose [apeliantė] nepateikė jokio argumento, kuriuo būtų prieštaraujama [ginčijamo]

sprendimo 221 konstatuojamojoje dalyje ir Komisijos pastabose pateiktam Komisijos vertinimui dėl SIM kortelių lustų ir ne SIM kortelių lustų tarpusavio sąsajos“ (minėto sprendimo 257 punktas), ir atmetė kaip nereikšmingą apeliantės argumentą, pagal kurį šių dviejų rūšių lustai nepriklausė tai pačiai prekių rinkai (to paties sprendimo 258 punktas).

47. Nagrinėdamas šeštąjį ieškinio pagrindą, susijusį su 2006 m. baudų apskaičiavimo gairių ir proporcingumo principo pažeidimu, skundžiamo sprendimo 270 punkte Bendrasis Teismas, be kita ko, konstatavo, kad apeliantei skirta bauda nebuvo pažeistas proporcingumo principas. Iš esmės Bendrasis Teismas pagrindė šią išvadą šio sprendimo 269 punkte nurodytu motyvu, kad apeliantei skirtos baudos dydis paaiškinamas apeliantės apyvarta, kuri buvo gerokai didesnė nei kitų nubaustųjų įmonių, ir tik parodo jos pačios dalyvavimo darant nagrinėjamą pažeidimą ekonominę svarbą, pažymint, kad šio pažeidimo ekonominę svarbą geriausiai parodo bendros apyvartos dalis, gauta parduodant prekes, kurios yra nagrinėjamo pažeidimo objektas.

IV. Šalių reikalavimai ir procesas Teisingumo Teisme

48. Apeliaciniu skundu apeliantė Teisingumo Teismo prašo:

– panaikinti skundžiamą sprendimą,

– panaikinti ginčijamą sprendimą tiek, kiek jis susijęs su apeliante,

– nepatenkinus nurodytų reikalavimų, sumažinti pagal ginčijamo sprendimo 457 konstatuojamosios dalies a papunktį apeliantei skirtą 82 874 000 EUR baudą iki proporcingo dydžio,

– nepatenkinus ir pastarojo reikalavimo, grąžinti bylą Bendrajam Teismui nagrinėti iš naujo,

– priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

49. Komisija Teisingumo Teismo prašo:

– atmesti apeliacinį skundą,

– nepatenkinus pirmojo reikalavimo, atmesti prašymą sumažinti apeliantei skirtą baudą,

– priteisti iš apeliantės bylinėjimosi išlaidas.

V. Dėl apeliacinio skundo

50. Siekdama pagrįsti apeliacinį skundą apeliantė nurodo tris pagrindus, kurie iš esmės atitinka „tris teisės klausimus“, jos suformuluotus apeliacinio skundo 2 punkte. Pirmasis apeliacinio skundo pagrindas susijęs su SESV 263 straipsnio pažeidimu dėl neišsamios ir atrankinio pobūdžio teisminės kontrolės. Nurodant šį pagrindą keliamas konkretus klausimas dėl tam tikrų įrodymų tikrumo ir iš to kylančių pasekmių dėl įrodinėjimo pareigos. Šis pirmasis pagrindas neatsiejamas nuo apeliacinio skundo trečiojo pagrindo, susijusio su teisės klaidomis, padarytomis apskaičiuojant apeliantei skirtą baudą ir neribotos jurisdikcijos nepaisymu. Galiausiai antrasis apeliacinio skundo pagrindas susijęs su SESV 101 straipsnio taikymu, konkrečiau kalbant, su konkurencijos ribojimo dėl tikslo ir vieno tęstinio pažeidimo sąvokomis.

51. Teisės klausimai, kurie Teisingumo Teismo prašymu turėtų būti išnagrinėti šioje išvadoje, yra keliami pirmojo pagrindo pirmose dviejose dalyse kartu su trečiuoju pagrindu. Iš esmės, kaip nurodyta šios išvados 2 punkte, jie susiję, pirma, su veiksmingos teisminės kontrolės reikalavimu – šioje byloje šis kausimas siejamas su neribotos jurisdikcijos įgyvendinimu, ir, antra, su įrodymų, kurias rėmėsi Komisija, tikrumo ginčijimu.

A. Dėl veiksmingos teisminės kontrolės ir neribotos jurisdikcijos (pirmojo pagrindo pirma dalis, siejama su trečiuoju pagrindu)

1. Šalių argumentai

52. Savo pirmojo pagrindo pirmoje dalyje apeliantė ginčija visų pirma skundžiamo sprendimo 160 punkte padarytas išvadas – šiuo punktu pradedamas Bendrojo Teismo atliktas patikrinimas, kurį apeliantė laiko nepakankamu.

53. Iš esmės ji kaltina Bendrąjį Teismą dėl to, kad jis išnagrinėjo tik penkis iš Komisijos konstatuotų vienuolikos tariamai neteisėtų ryšių atvejų, nors apeliantė ginčijo juos visus. Jei būtų nustatyta, kad Komisijos atliktas vieno arba kito iš ginčijamų ryšių vertinimas buvo neteisėtas, būtų panaikintos atitinkamos Komisijos išvados ginčijamame sprendime.

54. Taigi apeliantė mano, kad Bendrojo Teismo teisminė kontrolė, atlikta skundžiamo sprendimo 160 punkte nurodytomis sąlygomis, yra neišsami ir atrankinio pobūdžio, todėl prieštarauja SESV 263 straipsniui. Taip pat dėl šio tik iš dalies atlikto patikrinimo skundžiamas sprendimas yra nepakankamai motyvuotas.

55. Be to, išnagrinėtų ryšių atvejų nepakanka siekiant pagrįsti konstatavimą, kad apeliantės padarytas pažeidimas buvo vienas tęstinis pažeidimas.

56. Galiausiai dėl tokios atrankinio pobūdžio kontrolės Bendrasis Teismas taip pat neturėjo galimybės nei visapusiškai įvertinti inkriminuojamo pažeidimo sunkumą, nei pakankamai patikrinti skirtą baudą. Pastarasis argumentas pakartotas ir išplėtotas nurodant trečiąjį apeliacinio skundo pagrindą, susijusį su teisės klaidomis, kurias Bendrasis Teismas padarė nustatydamas baudos dydį.

57. Komisija ginčija visų apeliantės pateiktų argumentų pagrįstumą.

58. Kiek tai susiję konkrečiai su skundžiamo sprendimo 160 punkto kritika, Komisija mano, jog apeliantei neginčijant išvados, kad kortelių lustų kainos iš esmės buvo nustatomos metams, Bendrasis Teismas galėjo apsiriboti patikrinimu, ar apeliantė per metus bent vieną kartą dalyvavo palaikant antikonkurencinius ryšius 2003–2005 m. laikotarpiu. Iš tiesų pakanka, kad palaikant antikonkurencinius ryšius pasiektų ekonominių susitarimų poveikis būtų justi po tos dienos, kai jie įvyko. Tokiomis aplinkybėmis Bendrasis Teismas neturėjo pagrįsti nei savo pasirinkimo dėl išnagrinėtų penkių ryšių atvejų, nei to, kad jis nenagrinėjo, ar apeliantė dalyvavo kitais šešiais ryšių atvejais. Nėra jokio apeliantės suinteresuotumo gauti paaiškinimus šiuo klausimu.

59. Be to, priešingai, nei teigia apeliantė, Bendrojo Teismo pasirinktas nagrinėjimo būdas nesutrukdė jam tinkamai atsakyti į argumentus dėl pažeidimo sunkumo ir baudos dydžio.

2. Analizė

a) Dėl Komisijos sprendimų, susijusių su SESV 101 ir 102 straipsnių taikymo procedūra, teisminės kontrolės dvejopo pobūdžio

60. Skundžiamo sprendimo 160 punkte Bendrasis Teismas pažymėjo, jog apeliantė neginčijo Komisijos vertinimo, kad kainos iš esmės buvo nustatomos metams. Remdamasis šiuo konstatavimu jis padarė išvadą, kad „siekiant nuspręsti, ar buvo SESV 101 straipsnio pažeidimas, dėl 2003–2005 m. pakanka išnagrinėti, ar [apeliantė] kiekvienais iš šių trejų metų dalyvavo viename arba atitinkamu atveju – dviejuose iš antikonkurencinių pasitarimų su *Samsung* arba *Renesas*. Šiomis aplinkybėmis Bendrasis Teismas mano, kad visų pirma reikėtų išnagrinėti penkis [apeliantės] ryšių su *Samsung* arba *Renesas* atvejus <…>, iš kurių pirmasis ir paskutinysis, Komisijos teigimu, žymi atitinkamai [apeliantės] dalyvavimo darant nagrinėjamą pažeidimą pradžią ir pabaigą. Tik tuomet, jei remiantis šiais penkiais ryšių atvejais nepavyktų įrodyti nagrinėjamo pažeidimo buvimo, reikėtų išnagrinėti, ar kiti ryšiai, kaip antai 2003 m. lapkričio 17 d., dėl kurių savo rašytinėse pastabose ir per posėdį [apeliantė] teigė, kad jie nebuvo neteisėti, leidžia įrodyti šio pažeidimo buvimą“.

61. Kadangi Bendrasis Teismas pritarė Komisijos išvadoms dėl penkių ryšių atvejų, kuriuos pasirinko patikrinti, nenagrinėdamas su kitais ryšiais susijusių argumentų jis patvirtino, kad apeliantė dalyvavo darant nagrinėjamą pažeidimą.

62. Iš esmės skundžiamo sprendimo 211 punkte Bendrasis Teismas nusprendė: „kadangi Komisija nepadarė jokios klaidos konstatuodama, kad 2003–2005 m. buvo penki atvejai, kai [apeliantė] palaikė neteisėtus ryšius, aplinkybė, kad Komisija galimai suklydo pripažindama, jog kiti jos nustatyti ryšiai, kaip antai 2003 m. lapkričio 17 d., iš tikrųjų nebuvo [konkurenciniai], nepakeistų konstatavimo, kad [apeliantė] dalyvavo darant vieną tęstinį pažeidimą per šių trejų metų laikotarpį. Todėl, priešingai, nei per posėdį teigė [apeliantė], net jei kitais nei nurodyti penki ryšių atvejais nebuvo pažeidžiamas SESV 101 straipsnis, vis dėlto Komisija pateikė pakankamai teisinių įrodymų dėl [apeliantės] dalyvavimo darant nagrinėjamą pažeidimą“.

63. Taigi apeliantė iš esmės kritikuoja skundžiamo sprendimo 160 punktą. Vietoje „pasirinkimo“, kurį Bendrasis Teismas nurodė šiame skundžiamo sprendimo punkte, jis turėjo išsamiai patikrinti visus apeliantės ginčijamus ryšius.

64. Komisijos sprendimų, susijusių su SESV 101 ir 102 straipsnių taikymo procedūra, teisminės kontrolės sistema apima du aspektus. Pirma, ji grindžiama „klasikine“ SESV 263 straipsnyje nustatyta institucijų aktų teisėtumo kontrole ir, antra, pagal SESV 261 straipsnį ir ieškovų prašymu ji gali būti papildyta Bendrajam Teismui įgyvendinant neribotą jurisdikciją, kiek tai susiję su šioje srityje Komisijos skirtomis baudomis [7].

7 Šiuo klausimu žr. 2014 m. liepos 10 d. Sprendimą *Telefónica ir Telefónica de España / Komisija* (C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 42 punktas), 2016 m. sausio 21 d. Sprendimą *Galp Energía España ir kt. / Komisija* (C-603/13 P, EU:C:2016:38, 71 punktas) ir 2017 m. sausio 26 d. Sprendimą *Aloys F. Dornbracht / Komisija* (C-604/13 P, EU:C:2017:45, 52 punktas).

b) Dėl teisėtumo kontrolės apimties

65. Šioje byloje Komisija ginčijamame sprendime konstatavo, kad buvo vienas tęstinis pažeidimas. Toks pažeidimas gali būti apibūdintas kaip kelių veiksmų, kuriais vykdomas „bendras planas“, nes siekiama vieno tikslo – iškreipti konkurenciją bendrojoje rinkoje, rezultatas, net jei viena ar kelios šių veiksmų sudedamosios dalys taip pat galėtų būti pripažintos atskiru SESV 101 straipsnio pažeidimu. Tokio pažeidimo atveju Komisija turi teisę priskirti atsakomybę už tokius veiksmus, atsižvelgdama į dalyvavimą darant pažeidimą, vertinamą kaip visumą [8].

66. Be to, Teisingumo Teismas yra pažymėjęs, kad „[į]monė, dalyvavusi darant tokį vieną kompleksinį pažeidimą savo veiksmais, priskirtinais susitarimui ar suderintiems veiksmams, turintiems antikonkurencinį tikslą, kaip tai suprantama pagal [SESV 101 straipsnio 1 dalį], ir kuriais siekiama prisidėti prie viso pažeidimo darymo, taip pat gali būti atsakinga už kitų įmonių veiksmus darant tą patį pažeidimą už visą jos dalyvavimo laikotarpį“ [9].

67. Atsižvelgdamas būtent į tai, kad buvo daromas vienas tęstinis pažeidimas, Bendrasis Teismas nusprendė, kad gali atlikti ginčijamo sprendimo teisėtumo kontrolę, apribodamas savo nagrinėjimą patikrinimu, ar apeliantė „kiekvienais iš šių trejų metų [(t. y. nuo 2003 iki 2005 m.)] dalyvavo viename arba atitinkamu atveju – dviejuose iš antikonkurencinių pasitarimų“ [10], iš kurių pirmasis ir paskutinysis, Komisijos teigimu, žymi atitinkamai apeliantės dalyvavimo darant nagrinėjamą pažeidimą pradžią ir pabaigą.

68. Kadangi Bendrasis Teismas pagrindė šį pasirinkimą tuo, kad apeliantė neginčijo Komisijos vertinimo, jog kainos iš esmės buvo nustatomos metams, nematyti, kad nagrinėjamo pažeidimo požymiai būtų iškraipyti.

69. Iš tiesų tai, kad įmonė dalyvavo atliekant ne visus kartelio veiksmus arba kad jos vaidmuo atliekant tuos veiksmus, kuriuose ji dalyvavo, buvo nereikšmingas, nėra svarbu nustatant jos įvykdyto pažeidimo buvimą; į šias aplinkybes atsižvelgiama vertinant pažeidimo sunkumą ir prireikus nustatant baudos dydį [11]. Todėl teisėtumo kontrolės etape Bendrasis Teismas, nepadarydamas teisės klaidos, galėjo nuspręsti patikrinti tik penkis antikonkurencinius pasitarimus, vykusius per trejus pažeidimo laikotarpio metus.

70. Tiesa, pirmojo pagrindo penktoje dalyje apeliantė ginčija pradinį Bendrojo Teismo konstatavimą dėl kainų nustatymo metams [12]. Tačiau šis argumentas man atrodo nepriimtinas, nes Bendrajame Teisme nebuvo nurodyta, kad šis teiginys klaidingas, nors Komisija aiškiai grindė ginčijamą sprendimą ta aplinkybe, kad kortelių lustų kainos iš esmės buvo nustatomos metams [13]. Kad ir kaip būtų, šis argumentas yra nepagrįstas, nes apeliantė neįrodo, kad aplinkybės buvo iškraipytos. Skundžiamo sprendimo 160 punkte pažymėdamas, kad „kainos *iš esmės* buvo nustatomos metams“ [14], Bendrasis Teismas tikrai neteigė, kad kainų nustatymo periodiškumas buvo grindžiamas išimtinai metais.

8 Šiuo klausimu žr. 2004 m. sausio 7 d. Sprendimą *Aalborg Portland ir kt. / Komisija* (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ir C-219/00 P, EU:C:2004:6, 258 punktas), 2012 d. gruodžio 6 d. Sprendimą *Komisija / Verhuizingen Coppens* (C-441/11 P, EU:C:2012:778, 41 punktas) ir 2013 m. liepos 11 d. Sprendimą *Team Relocations ir kt. / Komisija* (C-444/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:464, 49 punktas).

9 2012 m. gruodžio 6 d. Sprendimas *Komisija / Verhuizingen Coppens* (C-441/11 P, EU:C:2012:778, 42 punktas) ir 2013 m. liepos 11 d. Sprendimas *Team Relocations ir kt./ Komisija* (C-444/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:464, 50 punktas).

10 Skundžiamo sprendimo 160 punktas.

11 Šiuo klausimu žr. 2004 m. sausio 7 d. Sprendimą *Aalborg Portland ir kt. / Komisija* (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ir C-219/00 P, EU:C:2004:6, 86 punktas) ir 2012 m. gruodžio 6 d. Sprendimą *Komisija / Verhuizingen Coppens* (C-441/11 P, EU:C:2012:778, 45 punktas).

12 Žr. apeliacinio skundo 57 ir 58 punktus.

13 Dėl faktinių aplinkybių apibūdinimo žr. ginčijamo sprendimo 38–41 punktus, dėl įvykių apibūdinimo (pagrindiniai kartelio organizavimo principai) – ginčijamo sprendimo 68, 76 ir 77 punktus, dėl SESV 101 straipsnio taikymo nagrinėjamai bylai – ginčijamo sprendimo 246 ir 297 punktus. Dėl naujojo pagrindo nepriimtinumo žr. 2016 m. gegužės 12 d. *Sprendimą Bank of Industry and Mine / Taryba* (C-358/15 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2016:338, 91 punktas).

14 Kursyvu išskirta mano.

c) Dėl neribotos jurisdikcijos kontrolės apimties

71. Kita vertus, klausimas dėl Bendrojo Teismo vykdytinos kontrolės apimties, manau, turėtų būtų formuluojamas kitaip ir keliamas kalbant apie antrąjį Komisijos sprendimų, susijusių su SESV 101 ir 102 straipsnių taikymo procedūra, teisminės kontrolės sistemos aspektą.

72. Iš esmės, kaip priminiau šios išvados 64 punkte, SESV 263 straipsniu grindžiama teisėtumo kontrolė pagal SESV 261 straipsnį ir ieškovių prašymu gali būti papildyta įgyvendinant neribotą jurisdikciją, kiek tai susiję su konkurencijos teisės srityje Komisijos skirtomis baudomis [15].

73. Nors dėl neribotos jurisdikcijos nereikia pareikšti savarankiško ieškinio, vis dėlto ji turi būti įgyvendinama atskirai nuo teisėtumo kontrolės [16]. Kitaip tariant, jei atlikus teisėtumo kontrolę nebuvo nustatyta, kad aktas yra neteisėtas, tai nereiškia, kad neturi būti atlikta specialaus patikrinimo įgyvendinant neribotą jurisdikciją [17]. Kaip buvo priminta šios išvados 69 punkte, be kita ko, būtent įgyvendinant šio antrojo aspekto kontrolę turi būti atsižvelgta į tai, kad įmonė dalyvavo atliekant ne visus kartelio veiksmus arba kad jos vaidmuo atliekant tuos veiksmus, kuriuose ji dalyvavo, buvo nereikšmingas.

74. Iš esmės šiuo metu yra aiškiai nustatyta, kad būtent „siekdamas įvykdyti kontrolės pasinaudojant neribota jurisdikcija, kaip tai suprantama pagal Chartijos 47 straipsnį, reikalavimus dėl baudos Sąjungos teismas, įgyvendindamas SESV 261 ir 263 straipsniuose numatytus įgaliojimus, turi išnagrinėti visus su *teisės ir fakto* klausimais susijusius kaltinimus, kuriais siekiama įrodyti, kad baudos dydis neatitinka pažeidimo sunkumo ir trukmės“ [18].

75. Šis išsamios kontrolės reikalavimas taip pat paaiškinamas „bausmės“ individualizavimo ir gradacijos principais, kurie, pakartojant generalinio advokato A. Tizzano žodžius, yra du kertiniai bet kokios sankcijų sistemos – ir baudžiamosios, ir administracinės – principai [19] ir būdingi Teisingumo Teismo jurisprudencijai dėl baudų dydžio nustatymo konkurencijos teisėje.

76. Iš tiesų Teisingumo Teismas nuolat nurodo, kad nustatant baudų dydį „reikia įvertinti [pažeidimo] trukmę ir *visus kriterijus, į kuriuos atsižvelgiama vertinant [pažeidimo] sunkumą, kaip antai kiekvienos įmonės elgesio ypatumus, vaidmenį, kurį kiekviena jų atliko derinant veiksmus*, pelną, kurį šios įmonės gavo iš šių veiksmų, įmonių dydį ir atitinkamų prekių vertę, taip pat pavojų, kurį šios rūšies pažeidimai kelia [Sąjungos] tikslams“ [20].

15 Man atrodo, šioje byloje nekyla klausimų dėl tokio prašymo pateikimo. Iš esmės prašydama Bendrojo Teismo panaikinti arba sumažinti jai skirtą baudą apeliantė neginčytinai prašė Bendrojo Teismo įgyvendinti jo neribotą jurisdikciją (be kita ko, žr. jos ieškinio dėl panaikinimo 189 ir 192 punktus). Šiuo klausimu žr. 2017 m. balandžio 27 d. *Sprendimą FSL ir kt. / Komisija* (C-469/15 P, EU:C:2017:308, 72 punktas) ir generalinės advokatės E. Sharpston išvadą byloje *KME Germany ir kt. / Komisija* (C-272/09 P, EU:C:2011:63, 78 punktas).

16 Šiuo klausimu žr. G. Muguet-Poullennec „Sanctions prévues par le règlement n°1/2003 et droit à une protection juridictionnelle effective: les leçons des arrêts *KME* et *Chalkor* de la CJUE“, *Revue Lamy de la concurrence: droit, économie, régulation*, 2012, Nr. 32, p. 57–78.

17 Šiuo klausimu žr. P. Van Cleynenbreugel „Constitutionalizing Comprehensively Tailored Judicial Review in ES Competition Law“, *The Columbia Journal of European Law*, 2012, p. 519–545, ypač p. 535 ir 536; I. S. Forrester „A challenge for Europe's judges: the review of fines in competition cases“, *European Law Review*, 2011, 36 t., Nr. 2, p. 185–207, ypač p. 195.

18 2014 m. liepos 10 d. Sprendimas *Telefónica ir Telefónica de España / Komisija* (C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 200 punktas; kursyvu išskirta mano). Šiuo klausimu taip pat žr. 2017 m. balandžio 27 d. Sprendimą *FSL ir kt. / Komisija* (C-469/15 P, EU:C:2017:308, 75 punktas). Doktrinoje taip pat buvo pabrėžta, kad būtinybė nuodugniai ir išsamiai išnagrinėti visas ginčijamas faktines aplinkybes išplaukia iš Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnio, todėl apima pagrindinę teisę į veiksmingą teisminę apsaugą (šiuo klausimu žr. R. Wesseling ir M. Van der Woude „The Lawfulness and Acceptability of Enforcement of European Cartel Law“, *World Competition*, 35, 2012/4, p. 573–598, ypač p. 582). Dėl teisės į veiksmingą teisminę gynybą reikalavimų konkurencijos teisėje taip pat žr. P. Van Cleynenbreugel „Constitutionalizing Comprehensively Tailored Judicial Review in ES Competition Law“, *The Columbia Journal of European Law*, 2012, p. 519–545, ypač p. 5; J.-Fr. Bellis „La charge de la preuve en matière de concurrence devant les juridictions de l'Union européenne“ leidinyje St. Mahieu (dir.), *Contentieux de l'Union européenne. Questions choisies*, Bruxelles, Larcier, coll. Europe(s), 2014, p. 217–233, ypač p. 217 ir 218).

19 Žr. generalinio advokato A. Tizzano išvadą byloje *Dansk Rørindustri ir kt./ Komisija* (C-189/02 P, EU:C:2004:415, 130 punktas).

20 1983 m. birželio 7 d. Sprendimas *Musique Diffusion française ir kt. / Komisija* (100/80–103/80, EU:C:1983:158, 129 punktas), kursyvu išskirta mano. Iš vėlesnių sprendimų žr. 2011 m. gruodžio 8 d. Sprendimą *Chalkor / Komisija* (C-386/10 P, EU:C:2011:815, 56 punktas).

77. Be to, kitaip ir negalėtų būti, nes, to paties Teisingumo Teismo teigimu, „pažeidimo sunkumas turi būti vertinamas individualiai“ [21].

78. Taigi, mano nuomone, Bendrasis Teismas gali nevykdyti antrojo aspekto teisminės kontrolės tik tuo atveju, kai aplinkybės, kuriomis remiamasi dėl baudos dydžio nustatymo, yra tapačios aplinkybėms, kuriomis grindžiami argumentai dėl teisėtumo kontrolės, ir *jei vykdydamas teisėtumo kontrolę Bendrasis Teismas juos visus atmetė* [22].

79. Vis dėlto šioje byloje man atrodo, kad nebuvo laikomasi antrosios iš šių sąlygų, nes vykdydamas teisėtumo kontrolę Bendrasis Teismas nusprendė patikrinti tik penkis iš vienuolikos ryšių atvejų, kuriuos apeliantė išsamiai ginčijo.

80. Tiesa, ieškinio dalyje, susijusioje su prašymu sumažinti baudą, apeliantė rėmėsi Komisijos konstatavimais, jog buvo nustatyta, kad ji dalyvavo palaikant ryšius septyniais iš užfiksuotųjų keturiasdešimt vieno atvejo [23]. Tačiau man atrodo, jog toks požiūris paaiškinamas tuo, kad jos prašymas buvo pateiktas papildomai, jei nebūtų tenkintas pirmasis reikalavimas. Kadangi apeliantė visų pirma prašė panaikinti ginčijamą sprendimą, remdamasi tuo, kad nėra įrodytas jos padarytas pažeidimas, jos papildomas prašymas netiesiogiai, bet logiškai grindžiamas principu, kad jos pagrindiniai argumentai jau bus atmesti.

81. Šis procesinio pobūdžio metodas visiškai nepaneigia tos aplinkybės, kad pripažinus argumentų, susijusių su Komisijos ginčijamame sprendime nustatytų vienuolikos ryšių atvejų neteisėtumu, pagrįstumą, tai galėtų turėti įtakos paskirtos baudos vertinimui, nes nereikšmingas įmonės vaidmuo atliekant tuos pažeidimo veiksmus, kuriuose ji dalyvavo, – tai aplinkybė, į kurią turi būti atsižvelgta vertinant pažeidimo sunkumą ir prireikus nustatant baudos dydį [24].

82. Taigi, matyti, kad Bendrasis Teismas atsakė ne į visus apeliantės pateiktus argumentus, tiek teisėtumo kontrolės etape – patikrindamas apeliantės dalyvavimą tik penkiuose antikonkurenciniuose pasitarimuose, nors ji argumentuotai ginčijo, kad vienuolika Komisijos nustatytų ryšių atvejų buvo neteisėti, tiek įgyvendindamas savo neribotą jurisdikciją – nurodęs, kad apeliantė „apsiribojo <…> tvirtinimu, kad jos vaidmuo darant nagrinėjamą pažeidimą buvo nereikšmingas“ [25] ir kad „didesnis [jai] skirtos baudos dydis paaiškinamas jos apyvarta, kuri buvo gerokai didesnė nei kitų nubaustųjų įmonių“ [26] ir parodo jos dalyvavimo darant nagrinėjamą pažeidimą ekonominę svarbą.

83. Neginčijant šio pastarojo teiginio reikšmingumo ir neteigiant, kad Bendrasis Teismas būtų padaręs kitokią išvadą, jei būtų išnagrinėjęs visus apeliantės nurodytus kaltinimus, atrodo, kad Bendrasis Teismas teisės požiūriu tinkamai atsižvelgė ne į visus esminius veiksnius, kad įvertintų apeliantei inkriminuojamo elgesio sunkumą ir pateikė pakankamai teisiškai pagrįsto atsakymo į visus apeliantės nurodytus argumentus, kuriais buvo siekiama baudos panaikinimo arba sumažinimo. Būtent tai yra apeliaciniame procese Teisingumo Teismo vykdomos kontrolės dalykas [27].

21 2013 m. liepos 11 d. Sprendimas *Team Relocations ir kt. / Komisija* (C-444/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:464, 102 punktas).

22 Šiuo klausimu žr. 2017 m. sausio 26 d. Sprendimą *Aloys F. Dornbracht / Komisija* (C-604/13 P, EU:C:2017:45, 55 ir 56 punktai).

23 Žr. ieškinio dėl panaikinimo 167 ir 191 punktus.

24 Šiuo klausimu žr. 2004 m. sausio 7 d. Sprendimą *Aalborg Portland ir kt./ Komisija* (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ir C 219/00 P, EU:C:2004:6, 86 punktas) ir 2012 m. gruodžio 6 d. Sprendimą *Komisija / Verhuizingen Coppens* (C-441/11 P, EU:C:2012:778, 45 punktas). Į įmonės dalyvavimo darant pažeidimą sunkumą, be kita ko, gali būti atsižvelgta vertinant atsakomybę lengvinančias aplinkybes (šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Team Relocations ir kt. / Komisija*, C-444/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:464, 104 ir 106 punktus).

25 Skundžiamo sprendimo 263 punktas.

26 Skundžiamo sprendimo 269 punktas.

27 Šiuo klausimu žr. 2005 m. birželio 28 d. Sprendimą *Dansk Rørindustri ir kt. / Komisija* (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, EU:C:2005:408, 244 punktas).

3. Išvada dėl apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirmos dalies, siejamos su trečiuoju pagrindu

84. Išanalizavęs apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirmą dalį, siejamą su trečiuoju pagrindu, manau, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, neišnagrinėjęs kiekvieno iš argumentų, kuriuos pateikė apeliantė, siekdama įrodyti ryšių, dėl kurių ją kaltina Komisija, teisėtumą.

B. Dėl įrodymų tikrumo klausimo

1. Šalių argumentai

85. Apeliacinio skundo pirmojo pagrindo antroje dalyje apeliantė Bendrąjį Teismą kaltina tuo, kad skundžiamo sprendimo 118 punkte jis jai priskyrė pareigą įrodyti 2003 m. lapkričio 3 d. *Samsung* vidaus elektroninio laiško netikrumą. Kadangi Komisija, kuriai tenka pareiga įrodyti pažeidimą, neįrodė šio elektroninio laiško tikrumo laikydamasi gero administravimo principo ir atsižvelgdama į dideles abejones, kurias išreiškė apeliantė, šis įrodymas turėjo būti pripažintas nepriimtinu.

86. Apeliantė mano, kad atsižvelgdama bent jau į jos pačios ir *Samsung* pateiktas pastabas Komisija turėjo paskirti nepriklausomą profesionalų ekspertą elektroninio laiško tikrumui įvertinti. Juo labiau ji turėjo tai padaryti, nes procedūros kartelių bylose yra baudžiamosios teisės pobūdžio.

87. Komisija ginčija apeliantės nuomonę. Ginčijant įrodymo tikrumą, vienintelis svarbus kriterijus yra patikimumas, o jo įrodomoji galia vertinama atsižvelgiant į visas bylos aplinkybes.

88. Vykdydama gero administravimo užduotį, Komisija neįpareigojama nustatyti įrodymo tikrumo, todėl ji neprivalėjo paskirti profesionalaus nepriklausomo informacinių technologijų eksperto.

89. Nagrinėjamu atveju Bendrasis Teismas įvykdė šiuos reikalavimus įvertindamas vidaus elektroninio laiško patikimumą atsižvelgiant į visas bylos aplinkybes ir nusprendė, jog 2003 m. lapkričio 3 d. *Samsung* vidaus elektroniniu laišku gali būti remiamasi kaip įrodymų visumos sudedamąja dalimi. Komisija priduria, kad Teisingumo Teismas nevykdo Bendrojo Teismo konstatuotų faktinių aplinkybių kontrolės, išskyrus įrodymų iškraipymo atvejį.

2. Analizė

a) Dėl skirtumo tarp įrodymo tikrumo ir jo patikimumo

90. Jei Komisija įrodė, jog įmonė dalyvavo akivaizdžiai antikonkurencinio pobūdžio įmonių susitikimuose, būtent įmonė turi pateikti kitokį tokių susitikimų turinio paaiškinimą [28].

91. Šiuo atveju „atitinkamai įmonei nepakanka remtis galimybe, jog būta aplinkybės, kuri galėjo turėti poveikį tokių įrodymų [kuriais remiasi Komisija] įrodomajai galiai, kad Komisijai tektų pareiga įrodyti, jog ši aplinkybė neturėjo poveikio jų įrodomajai galiai. Atvirkščiai, išskyrus atvejus, kai tokio įrodymo atitinkama įmonė negali pateikti dėl pačios Komisijos veiksmų, atitinkama įmonė privalo teisės požiūriu tinkamai įrodyti, kad, pirma, aplinkybė, kuria ji remiasi, egzistuoja, antra, šia aplinkybe paneigiama įrodymų, kuriais remiasi Komisija, įrodomoji galia“ [29].

28 Šiuo klausimu žr. 2012 m. lapkričio 22 d. Sprendimą *E.ON Energie / Komisija* (C-89/11 P, EU:C:2012:738, 75 punktas).
29 Šiuo klausimu žr. 2012 m. lapkričio 22 d. Sprendimą *E.ON Energie / Komisija* (C-89/11 P, EU:C:2012:738, 76 punktas).

92. Apskritai Sąjungos teisėje vyrauja laisvo įrodymų vertinimo principas. Šis principas reiškia, kad vienintelis svarbus kriterijus pateiktiems įrodymams vertinti yra jų patikimumas [30].

93. Šiuo tikslu tada, kai reikia atlikti sudėtingus ekonominius vertinimus, Teisingumo Teismas yra pažymėjęs, kad Sąjungos teismas turi patikrinti, be kita ko, pateiktų įrodymų faktinį teisingumą, patikimumą ir nuoseklumą [31].

94. Neginčydamas šių elementų, manau, kad įrodymo tikrumo klausimas neišvengiamai kyla prieš jo patikimumo vertinimą: netikras įrodymas negali būti laikomas patikimu, net jei toks atrodo.

95. Taigi reikia grįžti prie pagrindinio principo, pagal kurį, taip pat ir konkurencijos teisės srityje, nagrinėdama bylą dėl pažeidimo buvimo Komisija privalo įrodyti konstatuotus pažeidimus ir pateikti įrodymų, kurie teisės požiūriu pakankamai patvirtintų pažeidimą sudarančių aplinkybių buvimą [32]. Jei teismas turi abejonių, jas jis turi vertinti įmonės, kuriai skirtas pažeidimą konstatuojantis sprendimas, naudai [33].

96. Konkrečiai tai reiškia, kad Teisingumo Teismui konstatavus, jog yra abejonių dėl to, ar ginčijamas dokumentas išsamus, ir (arba) kyla klausimas, ar jis buvo gautas teisėtai, šis dokumentas turi būti atmestas [34]. Tai iš esmės yra įrodymo priimtinumo klausimas. Taigi, tik tuomet, kai Komisijos pateikti įrodymai yra priimtini, gali būti atliktas jų patikimumo vertinimas [35].

b) Taikymas nagrinėjamai bylai

97. Šioje byloje apeliantė ginčija *Samsung* vidaus elektroninio laiško, kurį 2003 m. lapkričio 3 d. išsiuntė vienas iš šios įmonės darbuotojų, tikrumą. Pirma, yra kelios atspausdintos šio laiško versijos ir, antra, dviejuose ekspertizės aktuose, kuriuos pateikė apeliantė, iš esmės daroma išvada, kad neįmanoma patvirtinti šio laiško tikrumo.

98. Šiuos argumentus apeliantė išsamiai išplėtojo savo ieškinio dėl panaikinimo 68–86 punktuose. Pirma, ji nurodė, kad pirmoje atspausdintoje versijoje nėra nei adresato, nei „kopijų“ adresatų ir kad laiškas tariamai buvo išsiųstas ryte 3 val. 27 min. (Europos laiku), nors *Infineon* darbuotojo skambutis telefonu, paminėtas inkriminuojamame elektroniniame laiške, įvyko tą pačią dieną. Antra, ji pabrėžė skirtumus tarp pirmos pateiktos elektroninio laiško versijos ir kitų dviejų vėlesnių versijų, iš kurių, skirtingai nei iš pirmosios, matyti adresatas ir šeši kiti kopijų adresatai, taip pat kitoks išsiuntimo laikas. Trečia, apeliantė remiasi ekspertizės aktu, kuriame nepriklausomas ekspertas, su kuriuo buvo konsultuotasi, nusprendė, kad negalima be jokių pagrįstų abejonių laikyti, jog 2003 m. lapkričio 3 d. elektroninis laiškas yra tikras, ir tai patvirtino tas pats ekspertas antrajame ekspertizės akte.

30 Šiuo klausimu žr. 2013 m. gruodžio 19 d. Sprendimą *Siemens ir kt. / Komisija* (C-239/11 P, C-489/11 P ir C-498/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:866, 128 punktas) ir 2017 m. balandžio 27 d. Sprendimą *FSL ir kt. / Komisija* (C-469/15 P, EU:C:2017:308, 38 punktas).

31 Šiuo klausimu žr. 2011 m. gruodžio 8 d. Sprendimą *Chalkor / Komisija* (C-386/10 P, EU:C:2011:815, 54 punktas).

32 Šiuo klausimu žr. 2012 m. lapkričio 22 d. Sprendimą *E.ON Energie / Komisija* (C-89/11 P, EU:C:2012:738, 71 punktas).

33 Šiuo klausimu žr. 2012 m. lapkričio 22 d. Sprendimą *E.ON Energie / Komisija* (C-89/11 P, EU:C:2012:738, 72 ir 73 punktai).

34 Šiuo klausimu žr. 1981 m. gruodžio 17 d. Sprendimą *Ludwigshafener Walzmühle Erling ir kt. / Taryba ir Komisija* (197/80–200/80, 243/80, 245/80 ir 247/80, EU:C:1981:311, 16 punktas).

35 Šiuo klausimu žr. J.-Fr. Bellis „La charge de la preuve en matière de concurrence devant les juridictions de l'Union européenne“ leidinyje St. Mahieu (dir.), *Contentieux de l'Union européenne. Questions choisies*, Bruxelles, Larcier, coll. Europe(s), 2014, p. 217–233, ypač p. 221. Pridursiu, kad nors Teisingumo Teismas niekada nebuvo tiesiogiai pripažinęs, jog baudos už konkurencijos teisės pažeidimus yra baudžiamosios teisės pobūdžio, Europos Žmogaus Teisių Teismas (toliau – EŽTT) yra nusprendęs, kad bauda, skiriama baudžiant už konkurencinės teisės pažeidimą „yra baudžiamosios teisės pobūdžio, todėl turi būti taikoma [Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos] 6 straipsnio 1 dalis, šiuo atveju – jos su baudžiamąja teise susijęs aspektas“ (2011 m. rugsėjo 27 d. EŽTT sprendimas *A. Menarini Diagnostics prieš Italiją*, pareiškimo Nr. 43509/08, CE:ECHR:2011:0927JUD004350908, 44 punktas). Nepaisant tos aplinkybės, kad EŽTT nagrinėjo tik jam vertinti pateiktos bylos atvejį, EŽTT motyvų pagrindimas leidžia apibendrinti šio teismo padarytą išvadą.

99. Nepaisant šių aplinkybių, skundžiamo sprendimo 181 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, jog Komisija „galėjo padaryti teisėtą išvadą, kad [apeliantė] dalyvavo [neteisėtuose] pasitarimuose“, nes, be kita ko, „joks ekspertas nepadarė išvados, kad 2003 m. lapkričio 3 d. elektroninis laiškas nėra tikras įrodymas, priskirtinas pažeidimo laikotarpiui, ir, be to, [apeliantė] to neįrodė [Bendrajame Teisme]“. Skundžiamo sprendimo 182 punkte jis pridūrė, jog apeliantė „neįrodė, kad objektyvios priežastys, Komisijos nurodytos siekiant pagrįsti kelių šio elektroninio laiško versijų buvimą, buvo klaidingos“.

100. Manau, kad taip nusprendęs Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes nesilaikė įrodinėjimo standartų, reikalaujamų baudų, skiriamų už konkurencijos teisės pažeidimą, srityje. Iš tiesų, net neatsižvelgiant į skirtumus, susijusius su esminiais elektroninio laiško elementais, kaip antai adresatais arba išsiuntimo laiku, iš apeliantės pateiktų ekspertizės aktų matyti, kad nebuvo įmanoma be išlygų patvirtinti 2003 m. lapkričio 3 d. elektroninio laiško tikrumo. Atsižvelgdamas į šias aplinkybes Bendrasis Teismas turėjo atmesti šį įrodymą: Komisija turėjo neabejotinai įrodyti 2003 m. lapkričio 3 d. elektroninio laiško tikrumą, prireikus paskirdama apeliantės prašomą ekspertizę.

101. Vis dėlto Bendrasis Teismas taip pat nusprendė, jog tai, kad vyko neteisėti pasitarimai, paminėti 2003 m. lapkričio 3 d. elektroniniame laiške, buvo matyti ir iš kitų įrodymų, t. y. remiantis „įrodymų visuma“ [36].

102. Skirtingai nei nagrinėdamas klausimą, ar buvo laikomasi įrodinėjimo naštai ir įrodymų tyrimui taikomų taisyklių, Teisingumo Teismas neturi nei jurisdikcijos nustatyti faktinių aplinkybių, nei iš principo nagrinėti įrodymų, kuriais Bendrasis Teismas grindė šias faktines aplinkybes. Iš tikrųjų, jei šie įrodymai buvo gauti teisėtai, buvo laikomasi bendrųjų teisės principų ir įrodinėjimo pareigai bei įrodymų tyrimui taikomų procedūros taisyklių, tik Bendrasis Teismas gali įvertinti jam pateiktų įrodymų įrodomąją galią. Šis vertinimas, išskyrus Bendrajam Teismui pateiktų įrodymų iškraipymo atvejus, nėra teisės klausimas, kurį gali tikrinti Teisingumo Teismas [37].

103. Taigi, net jei galima diskutuoti dėl įrodymų, kuriais vadovavosi Bendrasis Teismas, tai yra faktinio pobūdžio vertinimai, kurie nepatenka į Teisingumo Teismui suteiktų kontrolės įgaliojimų sritį nagrinėjant apeliacinį skundą. Kadangi Bendrasis Teismas konstatavo, kad kiti dokumentai patvirtina, jog tarp konkurenčių, dalyvavusių darant nagrinėjamą pažeidimą, vyko neteisėti pasitarimai, argumentas dėl 2003 m. lapkričio 3 d. elektroninio laiško tikrumo, kad ir kaip būtų, tampa nereikšmingas.

VI. Dėl bylos grąžinimo Bendrajam Teismui

104. Išanalizavęs apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirmą dalį, siejamą su trečiuoju pagrindu, padariau išvadą, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, neišnagrinėjęs kiekvieno iš argumentų, kuriuos pateikė apeliantė, siekdama įrodyti ryšių, dėl kurių ją kaltina Komisija, teisėtumą.

105. Pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnį, jei apeliacinis skundas pagrįstas, Teisingumo Teismas panaikina Bendrojo Teismo sprendimą. Jis gali pats paskelbti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima daryti, arba grąžinti bylą Bendrajam Teismui.

106. Nagrinėjamu atveju, mano nuomone, byla nėra tokios stadijos, kad būtų galima priimti sprendimą. Iš esmės nagrinėdamas apeliantės argumentų pagrįstumą Teisingumo Teismas turėtų spręsti dėl fakto klausimų, remdamasis aplinkybėmis, kurių Bendrasis Teismas skundžiamame sprendime nevertino. Be to, Teisingumo Teisme nebuvo aptariami faktiniai kaltinimai, susiję su bylos esme.

36 Skundžiamo sprendimo 181 punktas. Taip pat žr. skundžiamo sprendimo 183 punktą.

37 Šiuo klausimu žr. 2007 m. sausio 25 d. Sprendimą *Sumitomo Metal Industries ir Nippon Steel / Komisija* (C-403/04 P ir C-405/04 P, EU:C:2007:52, 38 ir 56 punktai) ir 2013 m. gruodžio 19 d. Sprendimą *Siemens ir kt. / Komisija* (C-239/11 P, C-489/11 P ir C-498/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2013:866, 39, 76, 77 ir 129 punktai).

107. Taigi reikia grąžinti bylą Bendrajam Teismui ir atidėti bylinėjimosi išlaidų klausimo nagrinėjimą.

VII. Išvada

108. Atsižvelgdamas į išdėstytus argumentus ir nenagrinėdamas kitų apeliacinio skundo pagrindų, siūlau Teisingumo Teismui:

– panaikinti 2016 m. gruodžio 15 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimą *Infineon Technologies / Komisija* (T-758/14, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:737) tuo pagrindu, kad Bendrasis Teismas neišnagrinėjo kiekvieno iš argumentų, kuriuos pateikė apeliantė, siekdama įrodyti ryšių, dėl kurių ją kaltina Komisija, teisėtumą, ir

– grąžinti bylą Bendrajam Teismui, taip pat atidėti bylinėjimosi išlaidų klausimo nagrinėjimą.